

Venieu d'escriure una novel·la basada en la vostra generació, la premiada *Vides desafinades* (Edicions 62, 2011), i una de més adreçada al públic juvenil, la també guardonada *El meu nom no és Irina* (Andana, 2013). I ara, de sobte, una de negra. Us resulta fàcil canviar de registre? Són lectors molt diferents.

—El problema no és tant el canvi de registre com aconseguir el to adequat per a la novel·la. Tant en el cas d'Irina com ara, he subvertit el gènere fins a dur-lo al meu terreny. Si no, m'hauria trobat incòmode i tot plegat no hauria funcionat gens. El transgènere és una pràctica cada vegada més habitual a la literatura. De fet, als lectors més ortodoxos de novel·la negra, *Dos metres quadrats de sang jove* potser els sobtarà una mica.

—Com naix la idea de fer una novel·la d'aquest tipus?

—A *Els neons de Sodoma* (Tres i Quatre, 2008) ja havia barrejat novel·la negra i humor faller, una mena de gamberrada, i fins i tot abans, la primera novel·la que vaig provar de fer era negra, però no va anar enlloc. Pel que fa al projecte actual, naix d'un encàrrec de l'editorial, que em va demanar un text per a una antologia de relats negres. A Àlex Martín, l'encarregat de la col·lecció de novel·la, li va agradar i em va demanar formar-ne part. I he recuperat per al relat i la novel·la la figura de Feliu Oyono —que ja apareixia a *Els neons*— amb un to molt més cru i molt més irònic.

—Un personatge, l'inspector de raça negra Oyono, inspirat en les novel·les de Ferran Torrent. Malgrat tot, se'ns fa estrany que siga catalanoparlant. Resulta exòtic.

—Hem tingut una consellera i portaveu del Govern de la Generalitat Valenciana de raça negra, Lola Johnson, que també s'expressava en valencià. En qualsevol cas, els personatges han de tenir versemblança. A la primera novel·la, Feliu Oyono formava part d'una brigada que lluitava contra els robatoris d'art, els delictes contra el patrimoni... Algú més selecte que no el perfil de policia normal, i amb uns gustos exquisits. El fet que siga de raça negra va començar com una espècie de broma, però té gràcia, dóna molt de joc. N'hi ha que potser el veuran agafat amb pinces, però la realitat genera situacions fins i tot més fascinants.

“Aspire a provocar, a explorar els límits”

A l'intrèpid periodista valencià Manel Torres l'han mort a trets i l'inspector Oyono busca l'assassí. A través d'un relat apassionant, *'Dos metres quadrats de sang jove'* (Alrevés Editorial, 2014), Xavier Aliaga ens mostra les clavegueres del poder.

—L'inspector viu obsessionat pel sexe i fastiguejat per la seua feina, tot just a l'inrevés que la seua companya, l'agent Amàlia Viragany. Crida l'atenció, aquest contrast.

—El sexe és una cosa que els homes tenim al cap de manera constant. I d'homes, en tenim de dos tipus: els que poden practicar sexe assíduament i la resta. En Feliu, pel seu físic, té la capacitat de

trobar sovint parelles sexuals i s'hi dedica a fons. Amb tot, al llarg de la novel·la s'evidencia el seu declivi, ja no és com quan tenia 30 anys.

—**La història conta la irrupció d'un diari digital nou, autoproclamat independent, que de cop i volta comença a destapar tot d'afers tèrbols dels consellers de la Generalitat. El somni de qualsevol periodista, vaja.**

—Volia deixar clar que podria existir un mitjà com aquest, però que no resulta fàcil. Sobretot m'interessava destacar el vessant econòmic, la dificultat extrema de consolidar un projecte així. Ocupen molt poca gent, treballen tothora, i malgrat això, són difícils de sostenir. Internet et posa a l'abast la creació d'un mitjà de comunicació propi, però és un entorn econòmicament hostil, terriblement hostil. És molt difícil fer-lo rendible.

—**Manel Torres i Enric Pineda, els dos redactors que porten el pes del diari, representen l'idealisme i el pragmatisme, respectivament. Quin dels dos perfils prima avui dia?**

—El segon. De fet, per la gent que conec, el periodista vocacional està en perill d'extinció. La majoria estudien Periodisme per eixir a la televisió, per fer les cròniques del València... Motius que tenen més a veure amb la corfa del periodisme que no amb el periodisme en si, que jo entenc com a control democràtic, com a assot del poder i dels seus abusos. Amb les excepcions de rigor, els nous periodistes desconeixen que aquesta és la funció primordial del periodisme.

—**La sèrie televisiva *Crematorio*, basada en una novel·la de Rafael Chirbes, amb l'urbanisme desaforat de la costa mediterrània com a protagonista; *Vertigen*, la novel·la d'Esperança Camps i Empar Marco sobre la desaparició de RTVV, ara la vostra, sobre la corrupció lligada al poder... El País Valencià contemporani és una font inesgotable d'inspiració.**

—La realitat valenciana ofereix moltes possibilitats, sens dubte. Fixeu-vos que també hi ha un altre llibre d'Esperança Camps sobre la corrupció, *Col·lecció particular*, la sèrie de Ferran Torrent sobre València i les espècies que l'habiten, Àngels Moreno també ha fet narracions basades en aquesta realitat... De material, en tenim a cabassos, però serà difícil que algú trobe històries millors que les que ens proporciona el dia a dia. Si algú haguera fet mai una novel·la en què un ex-president del València segresta un altre per mitjà d'uns sicaris per cobrar un deute, li haurien dit que potser n'havia fet un gra massa. Però sí, aquestes coses passen. Cada dia, en obrir les pàgines de la premsa valenciana, t'adones que hi ha unes històries fantàstiques. L'escriptor ha de ser capaç de literaturitzar-ho i fer-ho digerible per tothom, perquè tot això puga ser llegit d'ací a 20 anys. Però també has de buscar arguments sorprenents, estirar del fil. Com a escriptor aspire a provocar, a explorar els límits. Si no, em limitaria a fer periodisme.

—**Heu treballat com a periodista convencional i com a responsable de comunicació d'un partit polític. La relació entre redactors i polítics que descriu a la novel·la és ben realista.**

—És una realitat que s'intueix però que no es conta, perquè els mitjans no ho fan. Per això tenim les novel·les... A *Vertigen*, per exemple, trobem informació de primera mà sobre què passava per darrere mentre el Govern valencià

enllestia el tancament de RTVV. Ací jo volia explicar les relacions entre el poder i el periodisme, cosa que no apareix a la premsa. La gent del sector que ha llegit la novel·la m'ha comentat que la manera de presentar les relacions dels mitjans amb el poder és prou encertada, i encara que no hi ha hagut cap assassinat, cosa que no significa que no siga possible.

—**Feu una incursió en el tema de les màfies arrelades al País Valencià, un altre tema tabú. Fa l'efecte que no vivim al lloc més segur del planeta.**

—Se'n parla tangencialment, però no vivim al lloc més segur possible i encara podria ser pitjor. Quan llegeixes *Gomorra*, Roberto Saviano et deixa una sensació molt perturbadora: allò que explica, la manera com es degrada una societat, recorda molt el País Valencià. Tan sols falta la violència, que les màfies condicionen la vida quotidiana de la gent, però el caldo de cultiu hi és.

—**Hi haurà més Feliu Oyono?**

—Dependrà del públic. Em ronda alguna idea al cap, però ara mateix no tinc gaire temps per escriure i vull prioritzar un altre tipus de projectes. De moment, deixaré Oyono aparcat una temporada.

—**No el podeu aparcar massa estona, que es fa gran.**

—Observar com envelleix també resulta interessant, o es pot fer una preqüela, com Juli Alandes en un personatge seu: el va traslladar als anys 80, quan encara era jove. Després de dos encàrrecs, però, em ve de gust un projecte més personal, a l'estil de *Vides desafinades*, alguna cosa que em faça preguntes i que em faça esforçar-me encara més que amb la novel·la negra, que, no obstant això, m'ha suposat un esforç notable.

—**Per exemple, a nivell lingüístic. Els diàlegs –i monòlegs– tenen una vigoroïtat extrema, semblen extrets de les sèries televisives tan de moda. La cultura audiovisual hi és patent.**

—I pel que fa als diàlegs, hi ha molt de Raymond Chandler, autor d'obres que van funcionar fantàsticament al cinema, i una mica de Rafael Azcona, que era guionista. El pes audiovisual en la meua producció resulta evident, negar-ho seria estúpid, però alhora prove de donar-li una patina literària: transformar algunes parts en monòlegs, introduir-hi diaris, diàlegs sense acotacions...

Víctor Maceda